

Pensioendebat van start.

Maandag 12 september was het dan zo ver: de Tweede Kamer debatteerde voor het eerst over de nieuwe Pensioenwet. Maar liefst zestien partijen deden mee. Dat dit niet de laatste keer is dat de Kamer zich over de plannen om het pensioenstelsel te hervormen zal buigen, is duidelijk. Na bijna twaalf uur hadden alle woordvoerders hun zogenaamde 'eerste termijn' er opzitten. Toen werd het debat geschorst. Donderdag is het woord aan minister Schouten.

Ten overstaan van een overvolle publieke tribune werd het debat overigens afgetrapt met een nieuw verzoek vanuit oppositiepartijen om het uit te stellen. Er zijn nog zoveel zaken onduidelijk, rondom de overstap naar het nieuwe stelsel en met betrekking tot het beloofde koopkrachtigere pensioen, dat die eerst moeten worden opgehelderd. Maar net als eerder haalde dat verzoek ook nu geen meerderheid. Veel fracties gaven aan zelf ook met heel veel vragen te zitten, en die nu al aan de minister te willen stellen. Wat de publieke tribune betreft: die was zo vol (met voornamelijk gepensioneerden), dat in allerijl elders in het Kamergebouw een extra zaal moest worden geregeld waar het debat op een groot scherm kon worden gevolgd.

In het debat zelf kwamen de voornaamste kritiekpunten van de Koepel Gepensioneerden en haar collega-organisaties van de Seniorencoalitie uitgebreid aan de orde: de belofte van een koopkrachtiger pensioen wordt voornamelijk niet waargemaakt, er is onvoldoende comfort bij een eerlijke overstap naar het nieuwe stelsel en de zeggenschap van gepensioneerden is onvoldoende. De op deze punten gevoerde lobby was in het debat duidelijk terug te zien. De Koepel en haar voorzitter John Kerstens werden diverse keren met name genoemd.

Op onderwerpen eerlijke overstap en zeggenschap tekenden zich tijdens het debat dan ook al mogelijke verbeteringen af. Zo werd door bijvoorbeeld VVD en Groep Den Haan gepleit voor versterking van het hoorrecht en hield de PvdA een pleidooi om in de wetgeving zelf meer helderheid te bieden over het zogenaamde 'invaren'. Daarbij werd de eerder door Kerstens gebezigde term 'black box' door meerder Kamerleden herhaald.

Aandacht was er zeker ook met betrekking tot het derde punt van seniorenorganisaties: het beloofde koopkrachtigere pensioen. De door de Koepel Gepensioneerden aangeleverde notitie waarin de beweringen van de minister dat het met die koopkracht wel goed zit beargumenteerd worden weerlegd, speelde (nadat de SP een en ander aanklaarde) een flinke rol in het debat. Vanuit de Kamer is breed, ook vanuit coalitiepartijen als het CDA, de behoefte geuit dat de minister daarop reageert en (eindelijk) helderheid verschaft. Een dergelijke prominente rol speelde ook het al eerder door Pieter Omtzigt naar voren gebrachte punt dat, naast de onduidelijkheid rondom de koopkracht van pensioenen, ook het al maar uitblijven van het rapport van de zogenaamde 'commissie parameters' behandeling van de wet nu onmogelijk maakt. Die commissie moet onder meer de rendementsbandbreedten opleveren waarmee pensioenfondsen straks moeten gaan rekenen.

Vermeldenswaard uit de zogenaamde ‘eerste termijn’ van de Kamerleden tenslotte was ook dat zowel PvdA als Groen Links, die zich eerder in principe voorstander van het pensioenakkoord en het daaruit voortvloeiende wetsvoorstel toonden, nu een stuk kritischer waren. Volgens de woordvoerders van beide partijen is het wetsvoorstel ‘niet goed genoeg’. Naast de hierboven genoemde punten richt hun kritiek zich met name op het feit dat de belofte dat straks meer mensen (zzp-ers en flexwerkers met name) pensioen gaan opbouwen bij lange na niet wordt waargemaakt.

Deze eerste ronde van het debat, die ’s ochtends om tien uur begon, werd na negenen ’s avonds geschorst. Minister Schouten was toen nog niet aan het woord geweest. Die was drie dagen later (donderdag 15 september) aan de beurt voor háár eerste termijn. En die verliep rumoerig. Met tientallen interrupties, Kamerleden die het debat wilden schorsen, een ambtenaar die een Kamerlid uitlachte, dat Kamerlid dat (even) opstapte enzovoorts.

De minister probeerde de Kamer ervan te overtuigen dat het nieuwe pensioenstelsel echt beter is dan het huidige. Daarin slaagde ze maar mondjesmaat, ondanks een aantal concessies. Zo zegde ze de Kamer (eigenlijk opnieuw) toe dat gepensioneerden als één groep kunnen worden behandeld als het gaat om de wijze waarop hun pensioenpotje wordt belegd. Aanvankelijk was de bedoeling gepensioneerden op basis van hun leeftijd in verschillende leeftijdsgroepen in te delen. Gevolg daarvan: steeds minder kans op verhoging van je pensioen naarmate je ouder wordt. De Seniorencoalitie wees daar al eerder op. De minister beloofde ook de ingewikkeldheid van het naast elkaar bestaan van twee manieren waarop pensioenfondsen de vraag wie wat krijgt bij de overstap naar het nieuwe stelsel kunnen berekenen aan te pakken. De gedachte daarbij is straks in de wet in principe één methode voor te schrijven.

Wat de minister ook deed, was haar excuses aanbieden voor de onduidelijkheid die ze had veroorzaakt met een tabel die bedoeld was om te laten zien dat het nieuwe stelsel leidt tot een zogenaamd ‘koopkrachtig pensioen’. Die tabel liet echter juist het tegendeel zien. Diverse Kamerleden hadden daar in het eerste deel van het debat kritische vragen over gesteld. Die excuses waren opvallend, omdat de minister nog maar een dag eerder in gesprek met Koepelvoorzitter John Kerstens en zijn collega’s uit de Seniorencoalitie vooral seniorenorganisaties had verweten onrust te zaaien. Uiteraard kreeg ze in dat gesprek de bal teruggekaatst: het waren immers niet seniorenorganisaties, maar de minister zelf die alle discussie heeft veroorzaakt. Dat seniorenorganisaties, die een koopkrachtiger pensioen niet voor niets als speerpunt hebben benoemd, daar vervolgens stevig aandacht voor vragen is niet meer dan logisch. Dat lijkt inmiddels dus tot de minister doorgedrongen.

In het debat probeerde ze de onrust weg te nemen door aan te geven bereid te zijn in de wet op te nemen dat het pensioen van mensen bij de overstap met niet meer dan vijf procent mag dalen. Wat ze daarbij blijkbaar even vergat, was dat ten tijde van het sluiten van het pensioenakkoord, waarvan het nu behandelde wetsvoorstel de vertaling is, de belofte nog was dat ‘iedereen er op vooruit’ zou gaan. FNV-onderhandelaar Elzinga (inmiddels voorzitter) liet die belofte destijds in chocoladeletters optekenen op de voorpagina van de krant.

Conclusie: ook deze poging van de minister de onrust over de koopkracht van de pensioenen in het nieuwe stelsel weg te nemen, mislukte.

Omdat er ook deze keer zoals gezegd veel vragen en discussie was, lukte het de minister niet binnen de tijd die voor het debat was uitgetrokken haar verhaal af te ronden. Dat betekent dat het debat opnieuw moest worden geschorst. Komende week kijken pensioenwoordvoerders wanneer het kan worden voortgezet.

Wordt vervolgd dus. Maar nog niet duidelijk is wanneer.